

О О Д Д И И Н Н А

Год. I. Бр. 219.

ВСЪКИ ДЕНЬ

Скопје, 24 Декември 1916 година

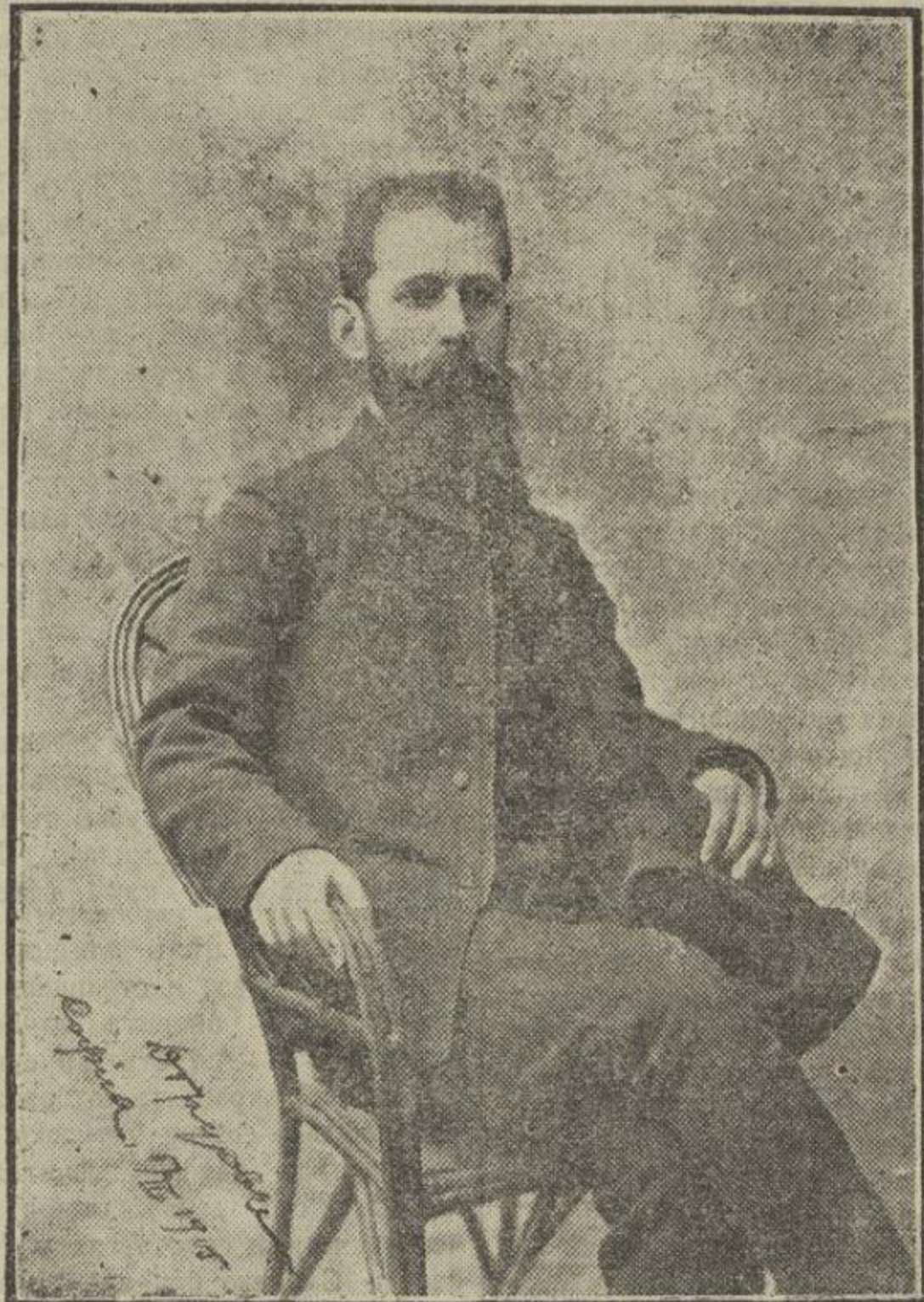

За година . . . . . 15 лева
За 6 мѣсеца . . . . . 8 „

ОБЯВЛЕНИЯ: 1 ЛЕВЪ НА ГАРМОНДЕНЪ РЕДЪ

ДАМЯНЪ ГРУЕВЪ

(* 1871 — † 1906).

ВЪКОВНИТЪ ВРЪЗКИ

Люлката му бѣ въ юначното Смилево, въ оситѣ на западния български край; гробътъ му е въ пазвитѣ на Малешевския балканъ, въ близостта на стройния Пиринъ, възпѣтата хайдушка планина. Учителътъ на новата революция, който запали огъня на самопожертвуването у угнетенитѣ робски сърца, издѣхна подъ сѣнката на борческото минало.

Като че Провидѣнието е искало, съ попрището на Дамянъ Груевъ, да подчертае още единъ пътъ връзкитѣ съединяващи въ течение на вѣковетѣ българския изтокъ съ българския западъ, неразривнитѣ връзки, на които езикътъ, прѣданието, общитѣ страдания, общитѣ борби и общитѣ надежди сж животворния източникъ. Хвърлете единъ погледъ върху българската история отъ най-старо врѣме и до днесъ. Възникнала на изтокъ, българската държава се стреми неуклонно къмъ западъ и всѣки по силенъ царъ гледа да съедини двѣтѣ половици на племето. И когато българскиятъ народъ се формира при Бориса и при неговия приемникъ, въ крайниятъ западъ и крайниятъ изтокъ се намиратъ двѣтѣ огнища на народната свѣсть: Охридъ и Прѣславъ. И когато едното загасва, другото пламти всрѣдъ мрака и запазва искрата, която пробуди нашето племе за новъ животъ.

Въ зората на тоя новъ животъ, Македония дава първитѣ борци за духовна независимостъ, а източна България — орѣжието за извоюване и запазване на тая независимостъ: книжовния езикъ. Нашето възраждане е общо дѣло на българитѣ отъ двѣтѣ половици на българското отечество. Както въ старо врѣме два сж били центроветѣ на българската просвѣта, тѣй и сега двѣ сж голѣмитѣ убѣжища на народния духъ: Рилскиятъ манастиръ на сѣверъ, Зографскиятъ — на югъ.

Подобно явление забѣлѣзваме и въ политическитѣ сѣдбини на нова България — не България въ границитѣ на княжеството и сѣтнѣ царството, а България въ народностнитѣ си граници. Политическото движение се шири отъ изтокъ къмъ западъ. Левски загина въ София на пътъ за Македония. Отъ неговитѣ писма ясно изпѣква планътъ му, слѣдъ като хване корень въ срѣдището на българскитѣ земи, да се спусне на долу, все по-нашироко, все по-къмъ западъ. Прѣкъснатъ рѣзко, чрѣзъ вѣншинамѣса, тоя процесъ се разви въ обратна посока — въ стремежа на Македония да се съедини съ българската държава, като една блуждающа клетка, която търси да намѣри равновѣсие. Онова, което бѣсилката и куршумътъ не оставиха Левски и Ботевъ да довършатъ, Груевъ и неговитѣ другари го подхванаха съ луда смѣлость и го прокарваха съ жилавостта на убѣдени апостоли. Груевъ и Дѣлчевъ бѣха учителитѣ на македонскитѣ революционери, но самитѣ тѣ сж съученици на революционеритѣ до 1876 год.

Върховниятъ моментъ, прѣживѣванъ днесъ отъ нашия народъ, е прѣдопрѣдѣленъ отъ историята на тринадесетъ вѣка. По планинитѣ и долинитѣ, дѣто Груевъ и Дѣлчевъ разнасяха пламенното си слово за свобода, днесъ хиляди юнаци бранятъ извоюваното съ мжката на толкова поколения и съ кръвта на толкова тѣхни другари народно обединение; тамъ дѣто се носѣше пукота на нѣколко стотинъ възстанишки пушки, съ хиляди гърла бѣлватъ огънь и смъртъ; страшни чудовища, кацнали по върховетѣ, дѣто досега сж стѣпвали само звѣроветѣ и комититѣ, бдятъ като змейове върху неприкосновеността на скѣпия плодъ, спечеленъ съ толкова тежки жертви. По-близо или по-далеко отъ гроба на Даме, отъ лобното мѣсто на Гоце, братски могили се издигатъ. Отъ всички кѣтища на нашата измѣнена и хубава земя къмъ тѣхъ се отправятъ

тѣжни горди погледи. Горди сж и двамата великани на боряща се българска Македония. Дѣлото, за което тѣ умрѣха, милионъ борци го изкарватъ на щастливъ край. Вѣковнитѣ връзки между нашия и зтокъ и нашия западъ се възстановяватъ, мечтата на нѣколко поколения се сбѣдва. На Дамянъ Груевъ, носителъ на вѣковни народни вѣжделения, вѣченъ споменъ.

София.

Н. Милевъ

Доцентъ въ Университета,
Главенъ редакторъ на
„Echo de Bulgarie“.